

	Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Логопедія з практикумом			
		Статус дисципліни обов'язковий компонент (цикл фахової підготовки)			
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка				
Спеціальність	016.02 Спеціальна освіта. (Олігофренопедагогіка)				
Освітньо-професійна програма	Спеціальна освіта. (Олігофренопедагогіка і логопедія)				
Рівень вищої освіти	Перший бакалаврський				
Форма навчання	денна				
Курс	3				
Семестр	5; 6				
Обсяг дисципліни	Кредити	3/3	Години	90/90	
	Лекційні			16/18	
	Практичні/семінарські			16/16	
	Лабораторні			-	
	Самостійна робота			58/56	
Семестровий контроль	Екзамен/Екзамен				
Викладач	Кашуба Людмила Володимирівна, канд.пед.наук, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти, доцент				
Контактна інформація	kashubamila@gmail.com				
Кафедра	педагогіки та спеціальної освіти				
Факультет	педагогіки, психології та мистецтв				
Предмет навчання	Курс з вивчення галузі логопедії є важливим у Програмі підготовки студентів за I бакалаврським рівнем з спеціальної освіти, націлює студентів на подолання мовленнєвих порушень у дітей. Відповідає на питання як діагностувати та корегувати мовленнєве порушення. Протягом вивчення основ логопедії проводиться підготовка студентів до опанування теоретичними знаннями з етіології, патогенезу і симптоматики мовленнєвих розладів, методів та прийомів їх профілактики, діагностики та корекції; вчать використовувати методи та прийоми логопедичної роботи в умовах дошкільних та шкільних навчальних закладів.				
Мета	Метою курсу є ознайомлення студентів з логопедією як наукою про розлади мовленнєвої діяльності, видами порушень мовлення, принципами аналізу розладів мовлення, методами та прийомами їх корекції.				
Компетентності	Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі професійної діяльності (корекційної освітньої, навчально-реабілітаційної), що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов Загальні компетентності (ЗК) ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.				

	ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Фахові компетентності (ФК) СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами. СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти. СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності. СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів. СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності. СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження. СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності. СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Програмні результати	ПРН 1. Знає сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, здатний застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності. ПРН 2. Володіє знаннями в галузі спеціальної освіти при вирішенні освітніх та науково-методичних завдань з врахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій. ПРН 4. Здатний планувати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів. ПРН 17. Здатний систематично підвищувати свою професійну компетентність.
Зміст дисципліни	У семестр

	Змістовий модуль 1. Вступ до логопедії (4 год.) Тема 1. Вступ. Предмет, завдання та зміст навчальної дисципліни «Логопедія з практикумом» (2 год.) Тема 2. Види мовленнєвих порушень (2 год) Змістовий модуль 2. Історія становлення логопедії як науки (2 год. / 2 год) Тема 3. Розвиток логопедії в різні історичні епохи. Змістовий модуль 3. Характеристика порушень мовлення у дітей (6 год./ 6 год.) Тема 4. Недоліки звуковимови. Загальні відомості (2 год.) Тема 5. Загальне недорозвинення мовлення (2 год.) Тема 6. Фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення (2 год) Змістовий модуль 4. Симптомологічні мовленнєві порушення та методика їх логопедичної корекції (2год./2 год) Тема 8. Поняття про дислалію, її види, причини, методи усунення (2 год.) Змістовий модуль 5. Система корекційної роботи з подолання порушень звуковимови (2 год./2 год.) Тема 9. Сигматизм та його виправлення. Ротацизм та його виправлення. Ламбдацизм та його подолання. Дефекти задньоязикових звуків та їх виправлення.										
Критерії оцінювання роботи студентів	<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання.</i> Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо). <i>Політика щодо академічної доброчесності.</i> Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в Центральноукраїнському державному університеті». У процесі навчання забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС <table><tr><td rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</td><td colspan="2">Оцінка за національною шкалою</td></tr><tr><td>для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики</td><td></td></tr><tr><td>90-100</td><td>відмінно</td><td></td></tr></table>			Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики		90-100	відмінно	
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою										
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики										
90-100	відмінно										

	тощо. Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотуркменському державному університеті імені Володимира Винниченка»
Методичне забезпечення	1. Кашуба Л.В., Лабенко О.В. Щодо професійної підготовки майбутніх вчителів-логопедів // Наукові записки. Серія: Філологічні науки. Випуск 193. Кропивницький: ЦДПУ, 2021. С. 224-230. 2. Кашуба Л.В., Барна Х.В. Особливості корекційної роботи при заїканні // Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : збірник наукових праць: вип. 10 / за ред. В. М. Синьова, О. В. Гаврилова. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2021. С. 125-136 3. Кашуба Л.В., Барна Л.В., Вальо Ж.Г. Педагогічна підтримка дошкільників із мовленнєвими порушеннями в інклюзивному середовищі // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць. Випуск 89. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С.11-16 4. Кашуба Л.В., Барна Х.В. Особливості корекції з подолання фонетико-фонематичних порушень у дітей із заїканням . Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2021. Вип. 10. С.87-96. 5. Кашуба Л., Барна Х. Корекція мовленнєвих порушень: нейропсихологічний аспект (у друці, Кам'янець-Подільський) 6. Кашуба Л.В. Кравцова Т.В. Інформаційно-комунікативні технології в навчанні осіб із особливими освітніми потребами //«Підготовка майбутнього педагога в умовах євроінтеграційних процесів» : Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Кропивницький, 30 березня 2023 року. Кропивницький : РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2023. С. 92-95.
Інформаційне забезпечення	1. Бібліотека гуманітарних текстів «Аудиторіум» - http://www.auditorium.ru 2. Бібліотека гуманітарного Інтернет-університету - http://www.i-u.ru/biblio 3. Відкрита електронна бібліотека - http://orel.rsl.ru 4. Бібліотека «Золота філософія» - http://philosophy.allru.net 5. Електронна бібліотека з філософії - http://filosof.historic.ru 6. Електронна гуманітарна бібліотека - http://www.gumfak.ru/ 7. Загально-університетський бібліотечний фонд. 1. www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua) . Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова

	2. http://logoclub.com.ua Логопедичний сайт, де зібрані методичні поради, практичні рекомендації та весь комплекс необхідних матеріалів для розвитку мовлення дітей, попередження та подолання мовленнєвих порушень, а також підвищення результативності корекційно-розвивальної роботи. 3. http://www.logopedia.com.ua Український логопедичний сайт для батьків, які піклуються про мовленнєвий розвиток дитини, та для логопедів. 4. http://azbukalogopedia.ucoz.ru Азбука логопеда. 5. http://logopedia.com Сайт "Логопед". 6. http://www.logoped.ru Сайт "Логопед.ru". 7. http://logopedija.at.ua «Логопедична новинка» Любові Чулак. Пропонується різний матеріал для логопедів, дефектологів, батьків. Файли доступні для безкоштовного завантаження для зареєстрованих користувачів! Реєстрація безкоштовна. 8. http://logopedu.com.ua Клуб професійних логопедів. Клуб професійних логопедів – це сайт, призначений для ознайомлення логопедів, дефектологів та просто небайдужих батьків з методикою подолання мовленнєвих дефектів у дітей. Матеріали запропоновані українською мовою для шкіл та ДНЗ. 9. http://logopunkt.ru Логопункт. Сайт призначений для логопедів, дефектологів, а також батьків. Представлені описи мовленнєвих вад і деяких способів їх корекції, матеріали про сучасні методи корекції мовлення, статті та публікації з питань логопедії. Пропонується комп'ютерна логопедична програми "Ігри для Тигри". 10. http://logopedi.narod.ru Практична логопедія – сайт містить статті, методичні рекомендації, методичні розробки, сценарії логопедичних занять та ін. Огляди новинок методичної літератури. Відомості про мовленнєві вади та їх корекцію для батьків. 11. http://logopedia.by Логопедія. На сторінках сайту Logopedia.by висвітлено актуальні питання сучасної логопедії і дефектології в цілому. Тут ви знайдете відповіді на найбільш хвилюючі Вас питання. Сайт розкриває питання дитячої логопедії. Даний сайт може бути корисний для батьків дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, для логопедів і вчителів-дефектологів, а також для студентів. 12. http://logozon.net Професійна серія логопедичних інструментів. Постановочні логопедичні зонди за методиками Ф.А. Рау, Л.С. Волкової, масажні зонди, логостимулони, роторозширювачі. Виготовлені з високоякісних матеріалів, відповідають санітарно-гігієнічним вимогам. 13. http://logoped.in.ua Матеріали з діагностики та корекції вад мовлення, статті для батьків, описи дидактичних ігор. 14. http://logopedija.at.ua/load/didaktichni_igri/2 Каталог логодидактичних ігор. 15. http://www.abetka-logopedka.org/logopedskarb.htm Логопедична скарбничка 16. http://korektolog.com/index.php/robotazvukmnu/86-rob-zvukstat Робота зі звуками. Логопедичні відео-ігри. Каталог дидактичних ігор: [Електронний ресурс].
Матеріально-технічне забезпечення	1. Тексти лекцій (в електронному варіанті.) 2. Плани практичних занять (в електронному варіанті). 3. Завдання для самостійної роботи. 4. Програма з курсу "Логопедія з практикумом" (в класрумі)

Рекомендована література

Основна:

1. Вавіна Л.С., Дегтяренко Т.М. Корекційно-реабілітаційна робота спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами [навчальний посібник]. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. 302 с.
2. Гаврилова Н.С. порушення фонетичного боку мовлення у дітей. Монографія Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. 200 с.
3. Деніелс Е. Залучення дітей з особливими потребами до загальноосвітніх класів. // Е. Деніелс, К. Стаффорд. Львів: Т-во «Надія», 2000. – 255 с.
4. Довідник учителя-логопеда / Авт.-упор. Лупінович С.М. Тернопіль: Мандрівець, 2008.
5. Кашуба Л.В., Барна Х.В. Особливості корекції з подолання фонетико-фонематичних порушень у дітей із заїканням / Матеріали ХУ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Спеціальна та інклюзивна освіта: проблеми та перспективи”, 5-6.04.2022, м. Кам'янець-Подільський. С.34-38.
6. Кисличенко В. А. Логопедичний супровід сім'ї як системна логопедична допомога родині, в якій виховується дитина з порушеннями мовлення. *Логопедія*. 2015. № 6. С. 24-30. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/logoped_2015_6_5
7. Логопедія : підручник. За ред. М. К. Шеремет. [вид. 3-тє, перер. та доповн. К.: Видавничий Дім «Слово», 2017.
8. Тарасун В.В. Логодидактика. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. К.: Видавництво НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. 348 с.
9. Ткач О.М. Логопедія: формування семантичних полів слів у дітей системними порушеннями мовлення. Монографія Кам'янець-Подільський: ПП «Аксіома», 2019. 240 с.
10. Шеремет М.К., Ревуцька О.В. Логопедія (корекційна робота при дислалії). Київ, 2009. 244 с.
11. Чередніченко Н.В., Клименко І.В., Тенцер Л.В. Порушення письма молодших школярів: діагностика та корекція. Навчально-методичний посібник. Київ: ДІА, 2016. 248 с.

Допоміжна:

1. Барна Х.В., Кашуба Л.В., Лабенко О.В. Ігротерапія в корекції мовленнєвої діяльності
2. Богуш А.М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Монографія. 2-е видання. Київ: Слово, 2010. 374 с.
3. Вступ до спеціальності: Логопедія (Текст): навчальний посібник / І.М. Омельченко, В.В. Тарасун, Л.О. Федорович. Кременчук: Християнська Зоря, 2011. 416 с.
4. Гомля В., Федорович Л. Артикуляційна гімнастика / за ред. Л. Федорович. Кременчук: Християнська зоря, 2008. 74 с.
5. Дяченко К.Г. Інновації в корекції писемного мовлення молодших школярів. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 320 с.
6. Корекція заїкання у молодших школярів: Навчально-методичний посібник / за ред. Н.С. Гаврилової. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. 76 с.
7. Крутій К. Л. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Запоріжжя : ЛПДС-ЛТД, 2005. 208 с.
8. Малярчук А. Я. Обстеження мовлення дітей. К., 2005.
9. Миронова С. Концептуальна модель діяльності сучасного корекційного педагога // Дефектологія. № 1. 2007.
10. Миронова С. Особливості професійної діяльності корекційного педагога у роботі з сім'ями, що виховують дітей з порушеннями у розвитку // Дефектологія. № 4. 2006. С. 27–30.
11. Пахомова Н.Г. Нейропсихолінгвістика: навч. посіб. для студ. спец. 7.01010501, 8. 01010501 “Корекційна освіта”. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2013. 268 с.
12. Пінчук Ю. Модель професійної компетентності вчителя-логопеда // Дефектологія. № 2. 20 с.

13. Райчук М. Домашній логопед. Ефективний курс для занять з дітьми // Харківський книжний клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2010.
14. Рібцун Ю. В. Сходінками правильного мовлення : навч.-метод. посіб. Тернопіль, 2017.
15. Рібцун Ю. В. Я учуся розмовляти: логопедичний альбом з розвитку мовлення дошкільників 3-6 років. К., 2018.
16. Рібцун Ю.В. Професійний довідник учителя-логопеда закладу дошкільної освіти. 2-е видання. Херсон: Вид. група «Основа», 2013. 238 с.
17. Соботович Є.Ф. Вибрані праці з логопедії. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 308 с.
18. Трофименко Л. І. Діагностика та корекція загального недорозвитку мовлення у дітей: навчально-методичний посібник. К., 2012.
19. Трофименко Л. І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс. К., 2013.
20. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс. Київ: Актуальна освіта, 2013. 108 с.
21. Федорович Л.О. Формування мовленнєвого дихання у дітей з порушеннями мовлення. Кременчук: Християнська Зоря, 2010. 92 с.
22. Чередніченко Н.В., Горбачова Д.М. Формування фонетико-графічної грамотності у молодших школярів із порушеннями мовленнєвого розвитку в умовах корекційного навчання. Київ: ДІА, 2016. 212 с.
23. Чорна О.П. Психолого-педагогічна діагностика та корекція заїкання у дітей: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2013. 148 с.

Інтернет-ресурси:

1. Логопедія. Підручник, третє видання, перероблене та доповнене. /За ред. М.К.Шеремет. Київ: Слово, 2014. 672 с.
<https://ua1lib.org/book/3297320/8cc516https://www.twirpx.com/file/1734590/>
2. Гаврилова Н.С. Методика формування правильної артикуляції фонеми [р]. <https://aqce.com.ua/vipusk-n16-tom12020/gavrilova-ns-metodika-formuvannja-pravilnoi-artikuljacji-fonemi-r.html>
3. Кисличенко В. А. Інтерактивна взаємодія логопеда з батьками у програмі логопедичного супроводу. *Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки.* 2020. Вип. 16(1). С. 113-121. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2020_16%281%29__12
4. Конопляста С. Ю., Кисличенко В. А. Логопедичний супровід сім'ї, в якій виховується дитина з порушеннями мовлення // *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія.* 2011. Вип. 17. С. 105-107. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2011_17_30
5. Нормативно-правова база щодо організації логопедичної допомоги в Україні:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93>
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2003-п>
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0414-06>
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-п>
www.nbuv.gov.ua/node/2116
<http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/1762>
www.bookz.com.ua